

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshos hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétből és
hét nap utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kóriratok visszaszedésére
vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, május 5.

Láng Lajos miniszter.

Több mint két heti keresgélés és tárgyalás után végre megállapodott Széll miniszterelnök Horánszky utódjának személyében. A sok felmerült jelölt közül Láng Lajost találta a miniszterelnök legalkalmasabbnak a kereskedelmi tárca vezetésére s öt terjesztette fel kinevezésre a koronához s holnap meg is jelenik Láng kinevezése a hivatalos lapban.

E kinevezés háttérben feltűnik az a kulissza-háború, mely a kereskedelmi tárca elnyeréséért folyt s mely nem a legjobb világitást veti a szabadelpárt egységére.

Sok mindenféle körülmény játszott közbe e kinevezésnél, a mi nagyon komplikálta a válság megoldását.

Itt nem csak arról volt szó, hogy a kereskedelmi tárca alkalmas ember kezeire bizzák, hanem arról is, hogy Horánszky utódja legyen.

Köztudomású tény ugyanis, hogy Horánszky Nándor azon a réven lett kereskedelmi miniszterrel, hogy Széll Kálmán illőnek és helyesnek találta, hogy végre a kabinetben is kifejezést nyerjen a fuzió, hogy végre egy nemzeti párti politikus is helyet foglaljon a kabinetben. Széll Kálmán ha nem is formaliter kötelező paktum alapján, de már politikai illemből, tapintatból és taktikából is annyira fontosnak tartotta egy nemzeti párti politikusként a kabinetben való alkalmaztatását, hogy e

miatt még Fejérváry báróval is ellentétbe helyezkedett.

Ez a körülmény adott első sorban dolgot Széll Kálmánnak, a mikor Horánszky utódjáról volt szó. A nemzeti párt kétségkívül most is óhajtaná, hogy soraikból legyen valaki a kabinetben, kétségkívül akadna is közülük arravaló férfit, — de számolni kellett Széllnek avval is, hogy küszöbön a kiegyezés, vám-tarifa-tárgyalások, kereskedelmi szerződések megújítása stb., mindezek pedig egyfelől szakértelmet, e kérdésekben való teljes tájékozottságot követelnek, másfelől pedig olyan férfit, a kinek Bécsben is van tekintélye s ha kell imponálni is tudjon ott, mert a nemzet legéletbevágóbb kérdéseiről van szó a kiegyezési és kereskedelmi tárgyalásoknál.

Ehhez járult, hogy a szabadelpártnak többi frakciói is megpróbálták érvényesíteni befolyásukat. Agráriusok és merkantilisták, régi szabadelpártok, Bánffy és Tisza volt hívei és a disszidensek versenyre keltek a nemzeti pártiakkal s maguk köréből állítottak jelöltet. A lefolyt két hétnek majd minden napjára esett egy-egy jelölt, de egyiknek jelöltsége sem tartott tovább 24 óránál.

Legtovább tartotta magát Nagy Ferencnek, az államtükárnak jelöltsége, a ki mellett az a nagy argumentum szólt, hogy mint államtükár két év óta vezeti a kereskedelmi tárca ügyeit, otthonos annak minden dolgában.

Vége is Láng Lajos került ki győztesen a kulissza-háborúból.

Hogy a szükséges szaktudománya és tájékozottsága meg van az új miniszternek, azt senki kétségbe nem vonhatja. Mint politikus is a kiválóbbak közé tartozik, azt senki el nem vitathatja. A Bánffy-korszak megbuktatásában jelentékeny része volt, mert Szilágyi példáját követve, ott hagyta az alelnöki széket, — ez is rokonszenvesé teszi őt — a jelenben.

De van egy nagy gyengéje és ez az, hogy — gyenge volt a kvóta alkudozásoknál, ő volt az első, a ki azt hirdette, hogy egy »jelentéktelen tört százalékkal« emelni kell kvótánkat s erre új kvótaszámítási kulcsot talált ki. Az emelés meg is történt, de az a »jelentéktelen tört szám« milliókat jelent évenként.

Azt óhajtuk, hogy ezután mint miniszter erősebb legyen a nemzet jogainak és érdekeinek védelmében. Ha ezt teszi — az egész nemzet támogatni fogja törekvésében. Ezer alkalom nyílik most előtte visszahódítani, a mit a kvótabizottság tárgyalásainál feladott. Éljen az alkalommal és merítsen erőt legkiválóbb elődjének, a vasminiszternek példájából, kinek emlékét ma is áldva emlegeti a nemzet.

Ha ez lesz mintaképe s erős akarattal tör utána — áldásos lesz működése a magyar hazára.

Dr. V. Gy.

Az új miniszter életrajza.

Láng Lajos szül. Budapest 1849. okt. 13. a középiskolák elvégzése után Berlinben és

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kasszás kisasszony.

— Amerikai novella. —

Irtá: Eugène Chavette.

Igen, kedveseim, győződjenek meg a hivatalomban, hogy husz esztendő óta soha egyetlen percet sem késtem. Pontos ember vagyok s mégis azt mondom önöknek, hogy a pontosság rettenetes nagy hiba...

De ki is gyógyultam belőle alaposan, mert neki köszönhettem életem legnagyobb szomorúságát.

Hallgassák meg s itéljenek maguk.

Hét esztendőn keresztül mindig ugyanabban a kávéházban reggeliztem. Nyolcz óra öt perczkor nyitottam ki az ajtót s kilencz előtt öt perczrel csuktam be magam után.

Elmondjam önöknek, hogy milyen szép volt a kasszás kisasszony? Nem. Elégedjenek meg vele, ha megmondom, hogy az első csésze kávé után uróje lett szívemnek. Megmondtam neki a tekintetem, hogy imádom? Eltalálta-e néma hódolatomat? Nem tudom; de szerettük egymást távolról, anélkül, hogy egy szót váltottunk volna egymással, hét esztendőn keresztül... Mert nem kevesebb időre volt szükségem, hogy elérkezhessem a kasszához legközelebb eső asztal mellé s beszélhessek vele anélkül, hogy hirbehozzam.

Igen, hét esztendeig tartott! Ennyi kellett

hogy a hetedik számú asztaltól, amelynél először helyet foglaltam, eljussak az első számúhoz, amely a kassza mellett állt. Pontos ember voltam s mindig pontosan félórával érkeztem a többi törzsvendég után, akik szintén pontos emberek voltak. Micsoda fáradságomba került kiszorítani őket amellől a hat asztal mellől, amely elválasztott imádottamtól!

A hatodik számú nemsokáig állta. Minden nap, mikor megreggeliztem, parafadugót kezdtem metélni a késemmel s a szomszédom nem sokáig bírta. Egyszer idegrohamot kapott s ott hagyta a helyét, amelyet én rögtön elfoglaltam.

Hat hónappal később a véletlen megsabadított ötödik számú vetélytársamtól, aki babonás volt. A pinczér eltört egy poharat és kiöntötte a kávé az asztalra, amelyet az ötödik szám, gonosz sejtelmekkel elterjedve, rögtön elhagyott. Az asztal az enyém lett.

Két napra rá diadalt arattam a negyedik számon is, aki reggeli után mindig egyetszundikálni szokott. Olyan élénk dobogást vittem véghez a lábammal, hogy a padló rengésétől felébredt s bosszusan ment megszokott álmával egy másik kávéházba.

A harmadik szám csak egy napig tartott. Mikor észrevette, hogy kaviárral jól megkent vajaskenyeret mártok a tejes-kávémbe, gyomorgörcsöt kapott s futva menekült e rettenetes látomány elől.

Most jött a második szám. Ó, ez a második szám! Még most is reszketek, ha rágon-

dolok! Négy teljes esztendőre volt szükségem, hogy letaszthassam trónjáról! Imádoztam bátorító pillantásai nélkül kétségtelenül feladtam volna a második számot, mint bevehetlent.

Azt fogják tőlem kérdezni, hogy a manóba is, miért nem vettem véget mindennek a sok kellemetlenségnek azzal, hogy két órával korábban mentem volna reggelizni? Ez egyszerre minden asztalnak az urává tett volna. Vagy miért nem választottam azt az időt, amikor minden kávéház üres s amikor bőségesen beszélhettem volna az imádottammal? Ah! lássák, éppen ez az, amit már mondtam önöknek: pontos ember voltam. Az életem minden irányban s minden tekintetben szabályozva volt.

De visszatérek a második számra.

Dugómetelés, kaviáros kenyér, lábbal való dobogás mind nem használt nála, abból az egyszerű okból, mert süket és félig vak volt; azonkívül pedig a karját valami reumatikus rángása is gyötörte. Először a fősvénynél akartam megfogni: a könyöke ügyébe egész halom tányért és poharat raktam. Mindig le is verte őket; mindennap egész cserép piramis emelkedett közöttünk. De ő a legnagyobb egykedvűséggel fizetett ki mindent, a mi összetört, a nélkül, hogy csak csodálkozott volna is az ügyetlenségén. A kávé ezt a körülményt fel is használta ügyes spekulációra, a régi, töredezett edényeket mind neki adatta s a második szám mint újat fizette meg őket.

Négy év alatt a második szám annyi porcellánt és üveget zúzott össze, a mennyivel el

Párisban töltött néhány évet. Hazatérve hírlapíró lett s 1878. a szakosi, később a pápai kerületben választott meg képviselővé. 1880 óta az Ellenőr, 1882. a Nemzet szerkesztője lett, de az utóbbit csak pár hónapig vezette, mert 1883. a tudományegyetem statisztikai tanszékére nevezetett ki. 1890. a pénzügyminiszteriumban államtitkár lett, de már 1893. visszalépvén, újból az egyetemen folytatta előadásait. 1883. az akadémia tagja lett s mint ilyen 1892. óta a nemzetgazdasági bizottság elnöke. Több kisebb munkáin kívül 1884-ben 2 vaskos kötetben Magyarország statisztikája cz. munkáját írta meg s több nemzetgazdasági művet fordított magyarra. Részt vett Buckle nagy művének s 1872-ben Büchner Erő és anyag című művének fordításában.

Láng Lajost az 1896. őszén megalakult képviselőház alelnökévé választotta. Ezt a tisztelet viselte az 1896. őszén kitört képviselőházi obstrukcióig, mikor Szilágyi Dezső elnök példáját követve (decz. 11.) az alelnökségről lemondott. 1897. szept. 30. megkapta a v. b. t. tanácsosi méltóságot. Ujabbán megjelent tőle Emlékbeszéd Grünwald Béla kad. levelező tagról (Budapest (1895)); Javaslat a quota megállapítására (u. o. 1897); A nemzetiségek Magyarországon és Ausztriában (u. o. 1898.)

Láng Lajos kinevezése.

Budapest, május 5. (Saját tud. távir.) Ő felsége ma délelőtt döntött a kereskedelmi tárcza betöltése dolgában. Széll Kálmán az audiencia után megjelent a Házban, a hol csakhamar hire járt, hogy a király Láng Lajost nevezte ki kereskedelmi miniszterre. A kinevezést a hivatalos lap szerdai száma hozza.

Budapest, május 5. (Saj. tud. táv.) A képviselőház folyosóján ma délben terjedt el a hír, hogy a király aláírta Láng Lajos kereskedelmi miniszterre való kinevezését. Az államtitkári állás még nincs elintézve. Nagy Ferencz nem marad meg.

Budapest, május 5. (Saját tud. távir.) Széll Kálmán miniszterelnök a t. Ház folyosóján megerősítette Láng Lajos kinevezését, a mivel hivatalos körökben teljesen meg vannak elégedve.

A trónörökös kísérete.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Mint-hogy egyes lapoknak Ferencz Ferdinánd főherczeg kíséretére vonatkozó kommentárjai különféle inszinuációkra adtak alkalmat, arra kell utalnunk, hogy Széll Kálmán miniszterelnök, a mint már szombati képviselőházi beszédében hangsúlyozta, ezektől a nyilatkozatoktól teljesen távol állott és távol áll. Meg kell jegyeznünk továbbá, hogy Széll Kálmán miniszterelnöknek ebben az ügyben a képviselőházban tett nyilatkozatát az egész szabadelvű párt a legnagyobb meglepéssel fogadta, tehát egyes lapok szubjektív és teljesen indokolatlan véleménynyilvánításából semmiféle következtetést nem lehet vonni a szabadelvű pártion belül uralkodó hangulatra.

A mentelmi bizottság javaslata.

Korodi Lutz szász képviselő mentelmi jogát a képviselőház mentelmi bizottsága felfüggesztetni javasolta. A képviselő nemzetiségi izgatás vétségével van vádolva.

Beszüntetett képviselői fizetés.

A képviselőház igazságügyi bizottsága hétfőn délelőtt fél 10 órakor Fabinyi Teofil elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a kormányt Plósz Sándor igazságügyminiszter képviselte, az előadói tisztelet pedig Issekutz Győző töltötte be. A napirend tárgya Egry Dezső volt pécsvaradi képviselőnek kérvénye feletti határozathozatal volt, a mely kérvényében a májusi évnegyed képviselői átalányának kiutalványozását kéri. Miután a Kuria Egry Dezső mandátumát április hó 21-én megsemmisítette, de a háznak az ítéletet még nem küldötte meg, beható vitakozás fejlődött ki a felett, vajjon a képviselői minősítés ipso facto megszűnt-e az által, hogy a Kuria megsemmisítő ítéletét kihirdette avagy csak akkor szűnik meg, ha az ítéletet a házba bejelentik. Felmerült továbbá a kérdés, vajjon behizonyítottnak tekinthető-e, hogy a kir. kuria április hó 21-én tényleg

megsemmisítette Egry Dezső megbízó levelét, miután a háznak erről hivatalos tudomása nincs. A kifejlődött érdekes közjogi vitában Issekutz előadón kívül Plósz Sándor igazságügyminiszter, Hodossy Imre, Beksics Gusztáv, Neumann Armin, Bartha Odön, Győrffy Gyula vettek részt és a vélemények a felé hajlottak, hogy Egry Dezső mandátuma a Kuria megsemmisítő ítélete folytán megszűntnek tekintendő s így átalányára tovább jogot nem tartthat. A bizottság tárgyalása közben megérkezett a házhoz a kuriának a mandátumot megsemmisítő ítélete s így a bizottság egyhangulag úgy határozott, hogy Egry Dezső a májusi évnegyedi átalányokat fel nem veheti. Együttal elhatározta a bizottság, hogy a ház elnöksége útján felkéri a Kuriát, hogy a képviselőválasztások feletti ítéleteit mielőbb hozza a képviselőház tudomására.

A vizaknai választás.

A kis Vizaknára, melynek mindössze 350 szavazója van, a választások idején öt jelölt vetette rá magát, valamennyi kormánypárti. A győztes 159 vokssal dr. Hámosi László, egy dúsgazdag fiatal földbirtokos lett, a kit azelőtt sohasem láttak a kerületben. Mandátumát megtámadták s miután az ellene elrendelt vizsgálatot befejezték, tegnap ítélethezásra ült össze a Kuria Paiss tanácselnök elnöklése és Zachár bíró előadása mellett. Kilencz év dolgában folyt a vizsgálat. Miután ennek eredményét ismertette az előadó bíró, a petíciónlólk képviselője dr. Ragályi Lajos elmondta a vádbeszédét, kérve a választás megsemmisítését.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 5.

Elnök: Csáky Albin gróf.

Az ülés megnyitása után az elnök megilletődött hangon, nagyon melegen elbúcsúztatta Szapáry István grófot, a főrendiháznak tizenöt éven át volt háznagyát, aki a napokban meghalt. Azután megválasztották a kvóta-bizottság

lehetett volna látni Oceánia minden lakójának a háztartását fényesen. Szegény második szám! Most már sajnálom. Mert mint utólag megtudtam, azért tartotta magát olyan hősiessen, mert ő is gyengéd érzelmekkel viseltetett a kasszas kisasszony iránt.

Mikor a negyedik esztendő is a vége felé közeledett, a nélkül, hogy én csak egy lépéssel közelebb jutottam volna a célomhoz: már arra gondoltam, hogy névtelen följelentést teszek a rendőrségen a második szám ellen. De eközben egész váratlanul az történt, hogy elgázolta egy tejeskocsi, mert ezeknek a kocsiknak a párisi rendőség, nem tudom, mi okból, megengedi, hogy a legeszevesettebb tempóban vágassanak végig az utcákon.

Habár a második számú asztaltól még nem tudtam egészen elérni az igéret földjét, mégis jelentékenyen megszaporodott már a gyönyörűségem. Rajta legeltethettem szememet a cukorpiramisokon, s likőrös üvegeken, amelyekkel imádoztam fehér keze szüntelenül foglalatossázkodott.

Már csak egy akadály választott el tőle.

Ez volt az első számú vendég.

Ellátároztam, hogy elhárítom az utamból.

S e pillanattól fogva hadat izentem neki.

Esküszöm önöknek, hogy rettenetes ember volt ez az első szám! Nyugalmazott rendőrkapitány volt, erős, mint egy atléta; óriási bajuszt hordott s hölgyekkel szemben rendkívül udvarias volt. Már nyolcz éve járt a kávéházba s olyan testalkata volt, ami még százestendei életet ígért neki.

Megkísérlettem megrendíteni életerejét a

legrégibb anekdoták, a legrettenetesebb szó-játékok elmondásával. Hiába! A leggyilkosabb viczezetek s leghajmeresztőbb elmésségeket is hősiess egykedvűséggel hallgatta végig.

Végre is az ég megkönyörült szerelmemen: vetélytársam orbánczot kapott s hosszú időre harcoképtelenné lett.

Végre elfoglalhattam az első számú asztalt!

Ott voltam az ő oldala mellett!

Néztem karesu, hajlékony derekát, telt vállát, amelyek a kasszából felmerültek; csodáltam szőke haját, piros száját... óh! — az a hét esztendő, amely első találkozásunk óta elmúlt, bizonyára megviselte egy kevésbé, de én a hajdani szememmel néztem az első csésze kávé korából!

Nem fogom bővebben leírni a mindkét részről való örvendő izgalmat, amely elfogott bennünket az első percekben. Az öröm legyőzött bennünket; elvesztettük a fejünket; én a zsemlyét a vizespohárba mártottam, a kávé meg az erszényembe öntöttem, ő a cukrot a kasszába dobta, a pénzt meg a tálczácskákra rakosgatta.

A nagy szenvedély szűkszáva. Rövid pár szó elég volt, hogy örökre összekössük egymást, anélkül, hogy a nagy tömeg észrevette volna.

Ugy tettem, mintha a kalapos nevét olvasnám a cilinderemben, s azt suttoztam:

— Szeretlek!

— O úgy tett, mintha konyakot öntene egy pohárkába s visszasugta:

— Szeretlek.

Azt mondtam:

— Légy a feleségem! Holnap reggel kilencz órakor légy a jegyzőmnél.

Másnap reggel kilencz órakor a boldogságtól sugározva állítottam be a jegyzőhöz, Crossehoz. Mig ez a derék ember a bélyeges papirjait rendezgette, én entuziazmussal vázoltam menyasszonyom bájjait.

— Hisz meglátja ön maga is! — kiáltottam fel. — Szőke! Gyönyörű! A keze olyan, mint egy királynőé! A keble, mint egy istennőé! A dereka, mint egy gyermekleányé! Hét éve imádom ezt az angyalt!

A jegyzőm azt kérdezte.

— Magas, vagy alacsony?

Ez az egyszerű kérdés véghetetlen zavarba hozott. Kénytelen voltam azt felelni:

— Nem tudom.

— Micsoda? Hogyan? Azt nem tudja? Hét éve szeret egy hölgyet s nem tudja róla, hogy alacsony természetű-e vagy magas?

— A szinigazságot mondom. Sohasem láttam másképp, mint a kasszában ülve... vagyis csak deréig.

— De sohasem találkozott vele máshol? Színházban, sétatéren?

— Soha máshol, mint a kávéházban. Mindenben olyan pontos vagyok, az életem olyan rendszeren van beosztva, hogy imádoztam számára csak reggel nyolcz óra öt perctől nyolcz óra ötvenötig volt időm. Ilyenkor ott ült a kasszában.

Alig fejeztem be, amikor kinyílt az iroda ajtaja. A menyasszonyom lépett be.

Egyszerre elborzadó kiáltást hallattam s ájultan rogytam a jegyző karjába.

Imádoztamnak, álmaim angyalának mind a két lába fából volt.

főrendiházi tagjait, és pedig: gróf Dessewffy Aurél, báró Harkányi Fülöp, Lukács Antal, gróf Pallavicini Ede és Szarvasi Pál székesi püspök főrendeket.

Tudomásul vették a képviselőháznak a delegációba küldött tagok megválasztásáról szóló üzenetét.

Tisza Kálmán levelet intézett a főrendiházhoz, melyben megköszöni a férje halála alkalmával tanúsított részvételt.

Az igazoló bizottság jelentette, hogy Pálffy testőrkapitányt és Goldis aradi gör. keleti püspököt, haláluk folytán törölték a főrendek listájából. *Esterházy* herceg új testőrkapitányt pedig fölvettek a lajstromba.

Ezután vita nélkül elfogadták a Mexikóval való kereskedelmi viszonyaink rendezéséről szóló törvényjavaslatot és a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 5.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Apáthy* Péter bejelenti, hogy a II. bíráló bizottság *Wolfner* Pál mandátumát bírálattal látta s őt mint gödöllői képviselőt igazolta.

Ezután a pénzügyi tárca folytatólagos tárgyalása következett.

A fogyasztási adók

tételénél *Szederkényi* Nándor felhívja a minisztert, hogy az elhangzott panaszokat orvosolja és ne síklódjon szecszesszós szónoklással keresztül a felhangzott panaszokon. A tétel előirányzatát tekintve azt hinné az ember, hogy ez egy boldog ország. Hiszen ennek rengeteg fogyasztása van, mert a fogyasztási adók horribilisen emelve vannak. De hát akkor a felhangzó panaszoknak nincs alapjuk? Csak hogy nem így van ám. Hány meg hány küldöttség jön ide a miniszterhez. Talán passzióból jönnek ezek? Oh nem! De igenis, hogy ezer és ezer embernek létét megmentésük. A szőlőművelés hazánkban a honfoglalással egykoru, annak művelői legjobb hazafiak és ezek megmentéséről is van szó. Akkor, midőn szabadon mérhették borikat, sohasem panaszkodtak, mert meg voltak a föltételek arra, hogy pár hold földjük után megéljenek. Azóta a filoxera nagy csapást mért ugyan rá, de a kormány politikája is súlyosan nehézedett a termelőkre. A magyar bortermelőknek jogos kívánsága az, hogy a boradószállítassék le. (Ugy van! a balon.) Az a theoria, mit a pénzügyminiszter mond, hogy a boradó leszállítása nem fogja növelni a borfogyasztást, nem áll. Ha pedig ez így van, akkor a kormánynak rajta kellene lenni, hogy megváltoztassa a mai viszonyokat.

A földművelésügyi miniszter, mikor tárczájánál előhozta a dolgokat, az mondta, hogy az a pénzügyminiszterre tartozik. Nos, hát világosítsa most fel az országot, hogy tudhassa az a sok ezer ember ültethet-e tovább szőlőt, vagy nem?

Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány szállítsa le a boritaladót.

A tételt nem fogadja el. (Elnök helyeslés a szélsőbalon.)

Benedek János mindenben hozzájárul ahhoz, mit *Szederkényi* mondott, magáévá teszi határozati javaslatát. A fogyasztási adókkal óhajt foglalkozni, melyek az egész magyar népet sújtják. (Ugy van! a szélsőbalon.) A bor fogyasztási adója a legigazságtalanabb adó. Példának hozza fel Franciaországot, hol legjobban el van terjedve a bortermelés és ennek daczára a fogyasztási adó ellen a legkérleltlenebbül harcolnak. A magyar munkás jövedelmének negyed részét fogyasztási adóként elfizeti. Már pedig az annyit tesz ki, hogyha más ily arányt fizet jövedelméből, virilista lenne.

O nem barátja a virilista rendszernek, nem azért, mert különbséget tesz a gazdag és szegény közt. O ilyen válaszfalakat nem akar ismerni a népnél. E legigazságtalanabb adózás pedig egyre tűrhetlenebb lesz. (Ugy van! a szélsőbalon.) Lehetetlenné teszi, hogy a szegény népet bort vagy sört ihasson. A pálinkára lesz utalva. Ez pedig lassu zülést, majd nép-

nyomort okoz, melynek nyomában jár a szociálisták és a kivándorlás. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Az adóreformát reformálni kell a fogyasztási adókat is. Emelkedjék a rendes adó általa, az nem baj, csak ott emelkedjen, ahol meg tudják fizetni, ne a népnél. A fogyasztási adók súlyát viselje az, a kinek van pénze arra, hogy ezeket kölcsön automobilra és ne a szegény emberek. A fogyasztási adók beszedésének törvénye hibás. A bérlőket szinte felszabadítja arra, hogy az alkoholisták terjessze. Benne van a törvényben, hogy a szeszadók az alkoholizmus terjedésének megállításával van összhangban. Ez összhangot azonban megvilágítja ugyancsak a pénzügyminiszter egy másik rendelete, melyet jobbra vagy balra lehet magyarázni. O ezt a törvényt olyképpen változtatná meg, hogy a fogyasztási adók bérlői nem kaphatnának italgengélyt. (Helyeslés.)

Az italmérési engedélyek megadásával nincs meglepődve, mert nem lehet attól tárgyilagos véleményezést várni, aki szintén érdekelt van valamely dologban. Már pedig a véleményezést a közigazgatási hatóság teljesíti, mely ugyancsak érdekelt van ily dolgokban s a törvényt így vagy amúgy magyarázhatja. Az is különös, hogy van egy törvény, hogy italmérési engedélyt templom, iskola, vagy közhivatal mellett nem lehet adni, de azt nem mondja meg, mi az a közel. A törvénytörvényes vagy járásbírósgoknál miért ne lehetne korcsmát nyitni, mikor a községekől berendelt nép egész napon át kénytelen ott tanyázni körülötte, hát miért ne kaphasson ott közelben egy kis italt vagy egy kis ételt?

A miniszteri rendeletek különben is igen bonyolultak. Alig lehet bennük eligazodni. (Ugy van! a szélsőbalon.) A vendéglő ipart támogatni kellene a kormánynak nemzeti és gazdasági szempontból is. Gazdasági szempontból azért, mert a fogyasztási adók nagysága miatt magas a vendéglői bor ára is és így nem képesek a versenyt fenntartani a külföld hasonló iparjaival. Es ebben gyökerezik a kuforrása annak, hogy ez az ipar nem tud fejlődni. Pedig ez nagy befolyással van az idegenforgalomra is, mert nem tudnak neki olcsó lakást, kosztot, italt adni. Ez oka annak, hogy nem jönnek hozzánk idegenek, úgy mint más országokba, hogy pénzüket itt hagyják, hanem azért, hogy elvigyék innen a pénzt. Másik oka annak, hogy vendéglőseink 20%-a évente tönkre megy az, hogy nincsen absolute semmiféle kvalifikációhoz kötve. Nem barátja ugyan a sokfajta szakiskoláknak, de meg kellene követelni, hogy a kik hozzá fognak ahhoz, legalább értsenek hozzá! Kéri irántuk a kormány támogatását. A fogyasztási adóknak azonban még is legnagyobb baja az, hogy a szegény népet sújtják. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Rosszul köszöntött be a május, fagygal, dérrrel, olyan kijelentéssel, hogy nem beszél a mi tartománynyelvünkkel, de mindennél szomorubb volt az a lassu néma menet, mely tünnetni ment: a szociálisták. Ügyeljenek nehogy majd egyszer vörös májusra virradjanak. Es ez be is következik, ha a kormány nem fordít nagyobb gondot a szegényebb néposztályra, nem hallgatja meg kívánságaikat, nem orvosolja bajukat.

A tételt nem fogadja el. (Hosszantartó zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Lukács pénzügyminiszter: Első sorban Szalay Lászlónak válaszolva, fenntartja régebbi kijelentéseit *Benedek* beszédét illetőleg védelmébe veszi a közigazgatási hatóságokat. *Szederkényi*nek a boritaladó leszállítása irányában tett határozati javaslatának mellőzését kérve, ajánlja a tétel elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

A ház úgy a *Szederkényi*, mint a Szalay László által tegnap benyújtott határozati javaslatot szavazás alá veszi.

Szalay László javaslatát a Ház többsége elveti.

A *Szederkényi* javaslatánál a Ház elnöke nem tudja megállapítani a többséget a képviselők felállításával történt szavazásnál, ezért megolvassák a szavazókat.

A kormánypárt több tagja a javaslat mellett szavaz, de a többség *Szederkényi* Nándor javaslatát elveti.

Öt perc szünet.

Szünet után

Lukács pénzügyminiszter benyújtotta javaslatát.

Egy új közegészségügyi tényező.

(—r.) Pár napja, hogy Nagyváradon az ország több részéből az orvosi kar néhány kiváló tagja gyült egybe abból a czélból, hogy meggyőződést szerezzenek egy oly közegészségügyi intézményről, melynek életbeléptetését, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium már a 70-es években tervbe vette.

Már 1874. óta évenként tetemes államsegélyben részesíti a bábaképezdéket, a *tan- és beiratási és vizsgadíjakat a lehető legcsekélyebbre szabta, a szegénysorsu tanulóknak elengedte a tandíjat s egyéb kedvezményekben is részesítette.*

Amde mindezen előnyök daczára mégis kevesen, vagy legalább nem annyian vették igénybe az állam nyújtotta jótéteményt, mint remélni lehetett, mert a jelentkezők nagy része, mihielyt értesült arról, hogy a tanfolyam öt hónapig tart, — visszavonultak, sőt az intézetbe már fel vett tanulók is elhagyták az intézetet. Okvetlenül gondoskodni kellett tehát arról, hogy a kis községek (1000 lakoson alul) is ellátassanak alkalmas szülésznökkel.

Közegészségügyi viszonyainkra nézve oly fontos ügyben végre a nagyváradai bábaképezde igazgatója: dr. *Konrád* Márk élt felterjesztéssel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívására, melyben javasolta, hogy a nem okleveles szülésznöknek engedessék meg, miszerint a nagyváradai bábaképezdében az 1902. évi márczius hónap elsejétől kezdve másodrendű bábaképzésre tanfolyamok szerveztessenek, melyeken kizárólag biharvármegyei 1000 lakoson aluli községekből jelentkező tanulók nyerjenek kiképzést.

A közoktatásügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve elfogadta a javaslatot; a tanfolyamot engedélyezte azon tervezet alapján, melyet dr. *Konrád* Márk igazgató ajánlott.

E tanfolyamok első kurzusának volt záróvizsgálója a napokban, mely alkalommal, a m. kir. belügyminiszterium rendeletéből értekezletre gyült egybe néhány előkelő szakértő-orvos.

Résztvettek benne: dr. *Tauffer* Vilmos udvtan. bábautógyi kormánybiztos, dr. *Hajós* Béla közegészségügyi felügyelő, mint a belügyminiszterium megbízottai, továbbá dr. *Niringer* Ferencz (Nyitra), dr. *Holénia* Béla (Eperjes), dr. *Lengyel* Soma (M.-Sziget), dr. *Löcherer* Tamás (Rimaszombat), dr. *Szólósy* Morver (Miskolcz), dr. *Tauffer* Izó (Temesvár) és *Szunyogh* Péter Biharvármegye alispánja, dr. *Popovics* György és dr. *Balogh* Elemér.

A jelen voltak teljes örömmel győződtek meg arról, hogy a tanulók, rövid idő alatt is képesek voltak elsajátítani azon ismereteket, melyekre fontos hivatásukban feltétlenül szükségük van és egyhangulag kifejezték elismerésüket dr. *Konrád* Márk igazgatónak és segédeknek az elért eredmény felett.

Megjegyezzük még, hogy a két havi kurzusra már is sokan jelentkeztek s így a megye derék és az ügy iránt bensőn érdeklődő alispánja közreműködésével nemsokára Biharvármegye legtávolabbi és legkisebb községe is el lesz látva megfelelően képzett szülésznökkel.

126,000 korona elveszett.

— A közuti vasut r. t. újabb beadványa. —

Közel négy év óta huzta-halasztotta a nagyváradi gőzmozdonyu közuti vasut a villamos vasut építésének kérdését, mig végre most kaptunk egy őszinte nyilatkozatot, amelyből világosan kitűnik, hogy a közuti vasut eddig csak orránál vezette a várost.

Tegnap kibujt a szeg a zsákból. Kijelentik új beadványukban, hogy *készek a villamos vasutat azonnal kiépíteni, ha a város elenged 126,000 koronát* a villamos telep helyéül ígért összegből.

Ez valóságos komédia, de mivel a város kényszerhelyzetbe jutott s ha óhajlja a villamos vasutat, ennek teljesültét 126,000 koronával fizesse meg.

Értekezlet volt e tárgyban a város-házán, a következő lefolyással:

*

Rimler Károly polgármester elnökölt; jelen voltak:

Mezey Mihály, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Károly Irén, Mihelty Adolf, dr. Friedländer Sámuel, Ragány János, Miskolczy Barna, dr. Moskovits József, Száhlender Károly és a közuti vasut társaság képviselőiben Orley Kálmán.

Elnök előterjesztette, hogy a gőzmozdonyu közuti vasut részvénytársaság egy beadványt intézett a városhoz, amelyben kijelentik, hogy ha a város a társaság által a telep helyéért kikötött 252,000 korona felét, vagyis 126,000 koronát elengedi, haladéktalanul kiépíti a villamos vasutat.

Dr. Hoványi Géza hajlandó a kért összeget elengedni, ha ez által megvalósul a vasut. Okvetlen ki kell azonban kötni, hogy csak akkor fogadja el a város a feltételt, ha a közuti vasut r. t. lemond az erőátvitel jogáról, ne hogy a városnak konkurrencziát csinálhasson.

Orley Kálmán erre nem nyilatkozhat, mert ily irányu megbízatása nincs; hiszi azonban, hogy sikerülni fog a megegyezés. A közuti a vasuthoz szükséges villamáramot fix árért óhajlja.

Dr. Hoványi Géza nem találja olyan nehéznek a fix ár megállapítását; hosszabb időre szerződjön a város, de mindig a köszén árának esésétől vagy emelkedésétől függően.

Dr. Friedländer Samu egy kérdést lát most csak: teljesíti-e a város a közuti vasut r.-t. kérelmét. A felelet az, hogy: igen. Hogy aztán áramot ad-e a város, az későbbi kérdés.

Dr. Károly Irén nagy tanulmányokat tett a villamos világítás kérdésében s arra jött rá, hogy egyedül a házi kezelés felel meg a közérdeknek. Örömmel tölti el, hogy a miniszternek is ez az álláspontja. A vasutért ő is feláldozza a 126,000 koronát. A fix ár az áramszolgáltatásnál a leghelyesebb. — A város nagy kiterjedése folytán csak forgó áramot használhat.

A bizottság ezután kimondotta, hogy a 126,000 korona elengedését javasolja a közgyűlésnek; viszont kösse ki a város, hogy a közuti az engedélyezés után azonnal megkezdi a vasut építését s attól számított 8 hónapon belül üzembe hozza, — továbbá a közuti vasut r.-t. mondjon le az erőátvitel jogáról.

Véres verekedés a Lloyd-kávéházban.

Botrányos verekedés színhelye volt szombatról vasárnapra forduló éjjel a Lloyd-kávéház, a melyet még botrányosabbá tett az, hogy mint ilyenkor szokás, legnagyobbbrészt téves hírek kerültek forgalomba.

Nem fogunk ezekre a különféle verziókra kiterjeszkedni. Egy azonban bizonyos: akármit hiesztelnek, a verekedés egyáltalán semmiféle befolyást sem fog gyakorolni arra a jó viszonyra, mely Nagyváradon a polgárság és a tisztikar közt hagyományyszerűen fennáll. Holmi kávéházi esetepatéval bizony nem fogja azonosítani magát sem a tisztikar, sem a polgárság.

Az eset részletei különben a következők:

A női zenekar.

Pár nap óta a Lloydban női zenekar mulattatja a vendégeket esténként. Nem elsőrendű banda biz az, hanem mert női zenekar, esténként telve van a Lloyd-kávéházuri és kevésbé uri közönséggel vegyesen.

Szombaton éjjel 12 óra tájban megjelentek a kávéházban Géczy József és Fatics József honvéd hadnagyok és Bende Vilmos 37. gyalogezredbeli hadnagy. Mindhárman a kávéháznak a nagyvásártér felé eső részében telepedtek le egy asztalnál. A női zenekartól egy másik asztal választotta el őket, melynél Schwartz Jenő mulatott Hönig mézárólegénynyel és másokkal.

Hönignek és Schwartznak megtetszettek a női zenészek. Integezni kezdtek hát nekik, még pedig a *tükörből*. A tükör azonban a tiszték háta megett volt, úgy hogy a három hadnagy az integetést, fixirozást magára vette. Egy darabig nem szóltak semmit, de mikor a fixirozás nem szűnt meg, átizentek a másik asztalhoz, hogy hagyják abba a fixirozást.

Felelések.

Hönig és Schwartz a felszólításnak nem engedtek, sőt a tisztekre hangos megjegyzéseket tettek. Nem messze egy asztalnálült Kemény Ignác rendőrbiztos. Mikor látta, hogy a civilek kissé felbuzdult állapotban vannak, odament a tisztékhez:

— Kérem az urakat, lehetőleg kerüljék a botrányt. Látom, hogy az urak józanok, hagyják el hát a helyiséget s ne engedjék verekedésre kerülni a dolgot.

Géczy vissza felelt:

— Küldje ki biztos ur azokat a zsidókat, azok henczegnek!

Kemény odahívta Klein kávést is és most ketten igyekeztek a békét helyreállítani. Végre is a három hadnagy fizetett, felkelt s hazafelé indult.

A csata.

Mikor a tiszték a civilek asztala mellett elhaladtak, Hönig odaszólt?

— Ugy-e megjedtek, he?

Géczy haragosan rákiáltott:

— Fogja be a száját, zsidó, mert ha még egy szót szól, úgy vágom képen, hogy felfordul!

Hönig erre felugrott az asztaltól, Géczyhez rohant és hatalmas ütést mért rá. Géczy bal-karjával kivédte az ütést, de ezzel a verekedést nem lehetett már meggátolni. A civilek mind felugráltak az asztaltól, széket, sörös poharat, sőtartót ragadtak, a tiszték kardot rántottak s megkezdődött a csunya verekedés.

A tiszték hárman vagy husz kereskedősegéd, mézárólegénynyel stbvel szemben elszántan védték magukat. Reptült, a mi mozoghatott. Sőtartók, palaczkok, poharak koppan- tak itt is, ott is, a mulatozók székeket forgat- tak, a tiszték pedig karddal támadtak reájuk. Ütés, sebesülés esett itt is, ott is s a kardok véresek lettek csakhamar.

Kemény rendőrbiztos, látva a dolog komoly fordulatát, kiugrott az ajtón s teljes tüdővel sipolni kezdett rendőrökért. Persze, rendőr nem volt kapható, a verekedők közé egyedül nem volt ajánlatos visszatérni. Kemény Ignác tehát a rendőrségre ment segítségért.

A verekedés jó három perczig eltartott. A vége az lett, hogy a kardok elől kihuzódott Hönig is, Schwartz is összes verekedő társaikkal. Példájukat követték a többi civilek is, a kik nem vettek ugyan részt a verekedésben de a történetek után nem volt kedvük a megzavart mulatságot folytatni. Mikor támadóikat kiverték, Géczy és Bende leültek egy asztalhoz s még egy darabig kettesben mulattak tovább, egyedül az egész kávéházban. Patics már előbb eltávozott.

A verekedés után.

Mire Kemény rendőrbiztos a rendőrökke visszatért, nem volt már más nyoma a heccz- nek, mint két összetört márványasztal és 24 sörös pohár darabkái. A két hadnagy kijelentette, hogy az esetről kötelességszerűen rögtön jelentést tesznek az ezredügyeletes tisztnek, aztán rövid mulatozás után eltávoztak.

Negyedóra mulva lassankint megint be- szállingóztak a kivert vendégek s a Loyd felöltötte szokott békés képét.

Az ügyben úgy katonai, mint polgári rész- ről erőlyesen folytatják a vizsgálatot.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 9. Városi közgyűlés.

Május 11. A biharmegyei Casinó évi közgyűlése d. u. 4 órakor.

Május 27. Katholikus majális.

Május 25. Szigligeti-társaság közgyűlése a városáázán d. e. 10 órakor.

* **A városi közgyűlés elnapolása.** Nagy- Várad város törvényhatósági bizottsága május havi közgyűlését a csütörtöki ünnep miatt ki- vételesen pnteken délután 3 órakor tartja meg. Ez alkalommal igen érdekes ügyek kerül- nek tárgyalásra.

* **A 48-as muzeumból.** A budapesti 1848-49-iki és Kossuth-muzeum kiállítására iránt a helybeli iskolák vezető igazgatói részé- ről általános az érdeklődés. Már eddig több részről történt bejelentés csoportos látogatást illetőleg. A polgári leányiskola összes tanuló ifjusága és a községi népiskola mintegy 120 tanulója igazgatóik vezetése alatt tegnap nézték meg a kiállítást három csoportban. A legkö- zelebbi napokra már eddig be van jelente a főreáliskola, a polgári fiu, a községi elemi iskola Balogh igazgató alatt levő része és a felső kereskedelmi leányiskola növendékei. A muzeum vezetősége minden egyes csoportos látogatás alkalmával a muzeumi kiállítást igen szép és hazafias magyarázatban ösmerteti meg az ifjusággal és ezen felül a szegény tanuló- kérszére tíz százaléknyi ingyen jegyet is ad. Felhívjuk az intézetek vezetőinek figyelmét erre.

* **Látogatás a debreczeni Szevetits-zárdában.** A Szevetits-zárdát, ezt a jó nevű kath. leánynevelő intézetet az elmúlt héten ketten is megvizsgálták. Az egyházmegyei hatóság részéről *Palotay László* praelátus-kanonok, a tanügyi kormány részéről *Sipos Orbán* kir. tanfelügyelő, kiküldött miniszteri biztos. A két tanfelügyelőnek együttes látogatása, a mely kellemesen érintett mindenkit Debreczenben, a legszebb eredménnyel végződött. Mindketlen dícséretükkel halmozták el az intézetet. Egyidejűleg megállapították, hogy a tanítónői képesítő vizsgálatokat jövő hó 22. és 23-án fogják megtartani.

* **A regále kártalanítási kötvények kicserélése.** Felhívják mindazok, kik Nagyvárad városával kötött szerződésből folyólag Nagyvárad város pénztáránál akár mint bányapénzt, akár mint óvadékot 4 $\frac{1}{2}$ %-os regále kártalanítási kötvényeket tettek le, hogy amennyiben ezen értékpapírok az 1902. évi V. t.-cz. értelmében conversio alá esnek, saját érdekükben az értékpapírok kicserélésére vonatkozó szándékukat a m. kir. adóhivatalnál folyó évi május hó 10-ig jelentsék be és a papíroknak másokkal való helyettesítése iránt a városi pénztárnál intézkedjenek. Nagyvárad, 1902. május hó 5. én. *Bordé Ferencz* főjegyző, polgármester-helyettes.

* **Pallay Lajos állapota.** Mint örömmel értesülünk, *Pallay Lajos* állapotában határozott javulás állott be. A tüdőgyulladás normális és gyors lefolyásának ígérkezik s Nagyvárad társadalmának ez a közkedvelt, kiváló alakja nemsokára visszaszerzi munkaképességét. A golyó kivételére az orvosok egyelőre nem gondolnak s azt valószínűleg mellőzni is fogják. — Ezzel kapcsolatban meg kell czafolnunk egy tegnapi szárnyra kelt hírt. Azt mesélték városszerte, hogy *Weiszlovits Adolf* kibékkült fiával s visszavonta az ellene beadott feljelentést. Ebből azt következtették, hogy *Weiszlovits Gyula* vizsgálati fogsága ez alapon meg fog szűnni.

Utánna tudakozódtunk a dolognak s illetékes helyről a következő felvilágosítást nyertük:

Weiszlovits Adolf semmiféle lépést sem tesz ez ügyben addig, míg *Pallay Lajos* fel nem épül s míg *Pallay* tanácsát újból igénybe nem veheti. Nem áll tehát, hogy visszavonta volna a feljelentést. Különben is a visszavonásnak semmi jelentősége sem volna, mert a sikkasztás hivatalból üldözendő bűntény a pártasz visszavonása, a kár megtérülése csak enyhítő körülményül szolgálhat a büntetés kiszabásánál, de a büntetőperrendtartás 141. §. 5. pontjának követelményeit a jelen esetről nem tünteti.

Weiszlovits Gyula állítólag Visontai Somát kérte fel ügyvédjének, a ki tegnapi elterjedt hírek szerint már Nagyváradra is érkezett.

* **Elérkezett a fürdőidény.** A pompázó májussal megnyiták a fürdők, bár a kellemetlen hideg idő még nem alkalmas a fürdőzésre. A Félix-fürdő teljes kényelemmel és pompával várja a vendégeket. A fürdő parkját és a remek erdőséget rendezték, csinosították s a fürdő belső berendezését is a legnagyobb kényelemmel látták el. Vendégek már is vannak s ha a kedvező idő beáll, bizonyára ezuttal is zsúfolásig telve lesz vendéggel a hirneves gyógyfürdő, melynek látogatottságát nagyban emeli *Kernács János* fürdőbérlet előzetes gondossága. — A Félix-fürdőt május első napján szép számú közönség nyitotta meg a saját jószántából. Kocsin, kerékpáron, a fürdővonaton, sőt sportoló egyének gyalogkirándulással látogatták meg a tulajdonképpen be sem zárt fürdőt. Este 8 órakor fényben uszott a fürdő udvara. *Kernács János* bérlet úgy a nagy fedett folyosóra, mint az udvarra bevezette az acetilén világítást, melyet

Stern Jakab nagyvárad fiatal iparos készítette el oly eredménnyel, hogy a világítást egy pillanat alatt szabályozhatják, erősebbé tehetik. Valószínű, hogy május 15 körül egy jogászmajális fog ünnepelni az első teljes acetilén világítást.

* **Esküdtétel.** *Szűts* Dezső városi aljegyző, Nagyvárad város tisztikarának egyik legtehetségesebb tagja hosszas betegségéből felépült s tegnap jelentkezett *Rimler Károly* polgármesternél. Miután megválasztása óta gyógykezelés céljából távol volt Nagyváradtól, tegnap tette le a hivatalos esküt.

* **A pánszláv fiatalok!** Turóc-Szent-Mártonban egy viselkednek a tótok, mintha ők lennének az urak Magyarországon. Csak a minap történt, hogy *Dula Máté* turóc-szentmártoni ügyvéd jogász fia botrányt okozott a postahivatalban azzal, hogy tót nyelven kért bélyegyet egy tisztviselőtől, aki nem tud tótul és így nem érthette meg őt. Azután összeszidta a tisztviselőt, sőt hir szerint provokálta is. Erre újabb fölháborító eset történt. A postán megjelent *Ivánka Milán* végzett joghallgató és egy szintén tótul nem értő tisztviselőtől postaértéket kért s mikor ez azt felelte, hogy nem tud tótul, összeszidta. Nagy lármával hangoztatta, hogyha tótul nem tud, miért ül a postahivatalban. Végre egy postaszolga szerepelt, mint tolmács, mert a tót ifju vonakodott magyarul beszélni. Es ez az *Ivánka* régi magyar nemesi család sarjadéka s csak a minap tette le a jogi doktori vizsgálatot a kolozsvári egyetemen, természetesen — magyar nyelven. *Ivánka Milán* dr. ellen a postahivatal megtette a följelentést.

* **Kitüntetett szolga.** A nagyvárad i. szert. püspökség uradalmi hivatalánál 41 év óta teljesíti hűen, odaadással kötelességét *Geszti László* levélhordó. A hosszú, becsületes szolgálat elismerésül a miniszter 40 évi hű szolgálataért érmet és elismerő oklevelet küldött részére s azonkívül dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok, püspök ur ő Eminenciája is megemlékezett hű szolgájáról s részére elismerő okiratot és 100 korona jutalmat adott, 10 koronás aranyokban. Így találja meg a becsületes munka a jutalmát.

* **Az ártatlanok ünnepe.** A mai reális világban minden fenkölt gondolkozásu embert igazán megható ünnepély folyt le vasárnap a debreczeni róm. kath. templomban. A zárdai növendékekkel együtt 200 ártatlan gyermek, közöttük majdnem száz fehér ruhás leányka koszorúval és fátýallal, lépett először az Ur asztalához, hogy magához vegye az élet kenyerét. A szép ájtatosságot *Wolafka* Nándor v. püspök tartotta, a ki ez alkalomból megható beszédet intézett a boldog szülőkhez és a még boldogabb gyermekszereghöz. Az ünnepség végeztével pedig a gyermekek szüleikkel együtt a plébániára mentek, hol a jószívű püspök gazdagon megvendégelte őket. A után a nagy nap emlékére mindeniknek egy fali emlékképet, egy-egy áldozási oktatást és érmet osztott ki. Bárcsak e napnak emléke soha el ne mosódnék az ártatlanok lelkében! . . .

* **Wallburg Ernő báró** — főpinczér. Néhai Ernő királyi herceg fia, Wallburg Ernő báró, a kinek viselt dolgai hónapokig foglalkoztatták az európai sajtót, beállt — főpinczérnek a New York-kávéházba. Ismeretes az élete folyása. Édesanyja nemes *Sublics Laura* volt, a kivel Ernő királyi herceg morganatikus házasságot kötött. A míg élt édesatyja, segítette. A 82-ik gyalogezrednél főhadnagy volt, de adósságai miatt kilépett s Bécsbe költözött. A mikor Ernő királyi herceg 1899-ben meghalt, Wallburg báró Budapesten telepedett le héttaga családjával. Hiába tett kísérletet, hogy részt kapjon atyja hagyatékából, csak néha kapott egy kis segítséget az udvarnagyi hivataltól. A laibachi törvényszék megkeresésére 1901. október 28-án letartóztatták Wallburg

bárót. Hónapokig volt a báró vizsgálati fogságban, míg végre szabadon bocsátották. Időközben hitelezői csalásért is följelentették a bárót, de a törvényszék fölmentette ebben a bűnpörben. Nagy nyomorban élt Wallburg báró s hivatalt keresett, de sehol sem kapott. Most azután ajánkozott főpinczérnek s holnaptól kezdve a New-York-kávéházban főpinczér lesz. Kauziót nem adott a kávésnak, de lekötötte nemesi becsületszavát, hogy hűséges sáfárja lesz.

* **Az ideai érettségi miniszteri biztosai.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a folyó évi rendes érettségi vizsgálatokhoz kiküldöttek névsorát. Városunkban sem a premontrei főgymnáziumhoz, sem pedig az állami reáliskolához nem lett ez ideig a kormánybiztos kirendelve.

* **A nyugdíjbizottság ülése.** Nagyvárad városi tisztijbizottsága ma, kedden d. e. ülést tart.

* **Rendőri hírek.** *Szepesi Mihály* rovott multu notórius betörő tolvaj szombaton éjszaka *Lányi Gyula* szűcsiparos Magyar-utca 286. sz. záros szinéből 52 drb. bányabört (104 kor. ért.) lopott. A börtököt azu án *Klein Mayer* házalónak adta el. E közben a káros panaszára a nyomozó rendőrség kezébe került. Lezártaott. — *Találtatott.* Egy kemény kalap és egy gyűrűbe való czimeres kő. Igazolt tulajdonosa átveheti *Mendelényi Béla* rendőrfogalmazónál.

* **A városi rendőrlégénység szakvizsgálója.** Az ügybuzgó és a város érdekét nagyon is szem előtt tartó *Gerő Armin* rendőrfőkapitány, hogy a vezetése alatt álló rendőrlégénység képes legyen eleget tenni a nagyközönség érdekeinek, a mult félévben elméleti szakoktatásban részesítette egy a régi, mint az újonnan alkalmazott legényeket. Az így nyert szakoktatás befejezésül e hó 11-én, vasárnap délelőt 9 órakor a központi laktanyában nyilvános szakvizsgálat lesz, melyre vendégeül a megyei és városi hatóságok, a kir. ügyészség és törvényszék és a helyi esendőrség vezetői, szintugy *Ember Géza* vizsgálóbíró és a városi törvényhatóságnak 4 tagja hivattak meg.

x **Oriási czethal.** A nagypiacz-téren csütörtöktől fogva lesz látható egy eddig legnagyobb és a maga nemében páratlan halóriás. Ezen czethal a kifogásnál hetvenötezer kilogrammot nyomott, 21 m. hosszú és 360 m. magas, mellőzzük ezen a világ legnagyobb emlős állatának ismertetését, csupán arra a tényre szoritkozunk, hogy nagyon is érdemes ezen czethalat megtekinteni. Ugyanezen kiállításban lesznek láthatók még különféle tengeri halászati czikkek, szigonyok és a mély halászathoz szükséges kellékek. Különösen ajánlható e kiállítás megtekintése tudományos szempontból a tanuló ifjuságnak. Folyton magyarázatok tartatnak.

TANUGY.

Tankötelesek összeírása.

A jövő 1902—1903. iskolai évre a 3-tól 5 éves óvó s 6-tól 15 éves tankötelesek összeírását a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elrendelvé, annak végzésével a rendőrfőkapitányi hivatal a tanítókat bizta meg.

A megalakult összeíró bizottság nevében értesítjük a lakosokat, hogy az összeírás folyó évi május 5-én hétfőn vette kezdetét, továbbá felhívjuk, hogy a házuknál megjelenő összeírókat bizalommal fogadják, a kívánt kérdésekre őszintén feleljenek s gyermekeiket, gyámoltjaikat, a 15 évet be nem töltött tanonczaikat, szolgálóikat, szóval 3—15 évig

bármely viszonynál fogva náluk levő fiukat és lányokat el ne titkolják, mert az összeírásnak nincs más célja, mint a statisztika és oktatásügy érdekében meggyőződést szerezni, hogy jelen idő szerint: hány tanköteles növendék van városunkban.

Kelt Nagyváradon, 1902. május 4.

Számborovszky Rezső, Istvánffy József,
összeíró jegyző. összeíró elnök.

Igazságszolgáltatás.

Nagy Akost elítélték.

A pestvidéki büntető törvényszék tegnap délelőtt hirdette ki az ítéletet Nagy Márton, a kadarkuti nábob milliós hagyatéka dolgában. Több mint két héten át tartott tárgyalás után május 1-én fejezték be a bizonyító eljárást, ennyi idő kellett míg kihallgatták a fővádlottat, Nagy Akos somogyi földbirtokost, meg a többi vádlottakat és a tanukat. Azóta a bíróság tanácskozott az ítéleten, de a monstre-bünpör történetéhez tartozik, hogy annak le-tárgyalása után, május 2-án, Nagy Akos és a többi örökösök *kiegyeztek* a hagyatéka tekintetében.

Ugyanis a többi örökösök, a kik eddig azt vitatták, hogy az öreg Nagy Márton szóbeli végrendelete hamis s az nem történt meg az írásba foglalt egyezség során azt igaznak ismerték el. A megtörtént egyezséget bejelentették nem csak a polgári bíróságnak: a pestvidéki járásbírósnak, mely előtt a hagyatéki ügy folyik, de a büntető törvényszéknek is. Ez előzmények után került tegnap sorra az ítélethirdetés.

Hogy mily feltételek mellett jött létre az érdekeltek közt a megegyezés, az eddig ismeretlen. De a hagyatéknak 2,200.000 korona az értéke s ebből Nagy Akost, törvény szerint mindenesetre megillette volna, még a végrendelet hamis voltának megállapítása esetén is 250.000 korona. Valószínű, hogy az egyezségben ennél jóval nagyobb összeget kötött ki magának.

Pont 10 órakor lépett a terembe a bíróság: Rónay elnök, K. Nagy Sándor és dr. Aczél szavazóbírák és dr. Soós Zoltán jegyző. Ekkor már helyeiken ültek a vád részéről dr. Halász Lajos, a pestvidéki ügyészség vezetője és dr. Mikóvich Lajos királyi alügyész, ki a tárgyaláson a közvádító tisztét betöltötte. Jelen voltak a védők is: Polónyi Géza és Szalay Károly ügyvédek.

Az elnök felhívta a vádlottakat, hogy álljanak sorba a bíróság elé s miután Nagy Akos elsőnek állt közéjük, Rónay elnök halotti csöndben fogott az ítélet kihirdetéséhez, a mint következik:

A pestvidéki törvényszék, melyet az igazságügyi miniszterium 1901. november 18-án delegált a bünpörben való döntésre, Nagy Akos és társai ellen — 1902. évi 14-től bezárólag, május 1-ig tartott fő tárgyalás után — Ó felsége a király nevében a következő

ítéletet

hozta: Nagy Akos bűnös a hamis tanuzásra rábírás vétségében és a lopás bűntettében s ezért a törvényszék őt **egy évi börtönre** 100 korona pénzbüntetésre, valamint 3 évi hivatalvesztésre ítélte.

Póré János vétkes a hamis tanuzásban s őt ezért a törvényszék a btkv. 215. §-a alapján, de az enyhítő 92. §. alkalmazásával három havi fogházra ítélte.

A többi vádlottakat: Molnár Józsefet, Bellai Istvánt, Bellai Istvánnét, Bellai Jánost, Takács Györgyöt, Bódis Sándort, Bódis Illést, Bódis Istvánt, Magori Istvánt, Kiss Ferenczet és Szabó Istvánt a bíróság felmenti az el-entük emelt vád és következményei alól, va-

lamint felmenti Nagy Akost is a közokirat hamisítás bűntettének vádjá alól.

Kötelezte a törvényszék a két elítéltet az eljárási költségek viselésére is, de azokat Póréval szemben behajthatatlanoknak nyilvánította. Az ítélet marasztaló része Nagy Akossal szemben az első ízben érvényesíteni próbált, állítólag 1899. május 26-án kelt szóbeli végrendeletre, továbbá az elhalt Nagy Márton érték-papírjainak ellopására vonatkozik. Ezeket, tudniillik a közel 600.000 koronát kitevő érték-papirokat és takarékkönyvet a törvényszék már előzőleg áttette a hagyatéki bírósáchoz.

Polónyi Géza védő, valamint a közvádító is felebbezett.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: Kurucz Feja Dávid.

Lotti ezredesei.

— Fedák Sári fellépte. —

Négy este felemelt helyárrakkal — a közönség felemelt lelkesedése mellett. Olyan siker ez a nagyváradi közönség körében, a melyet Fedák Sári is egyik legszebb diadalai közé sorolhat.

Nemcsak mint ügyes öltet nevezetes az az egy méter átmérőjű óriási szív, melyet mint Nagyvárad szívet nyújtottak oda vasárnap Zsaszának. Valósággal meghódította ő magának Nagyvárad szívet s a mi nem kevesebb: az erszényét is.

Mert tudnak erre mifelénk lelkesedni, tudnak kritizálni, tudnak követelni; nagy a mi szívrünk, de sajnos, az erszényünk fölötté kicsiny. Fedák Zsazsa megcselékedte azt a boszorkányságot, hogy velünk is elhitette, milyen nagy az erszényünk s a mi példátlan eset nálunk: négy estén át előre elkelt valamennyi jegy és a színház a szó legszorosabb értelmében zsufolva volt.

De meg is érdemelte Fedák Zsazsa ezt a tüntető lelkesedést. Ilyen bravúros, sikkes, elegáns tánczot más nem tud bemutatni, mint a melyet Zsazsa produkált a Lotti ezredeseiben. Tűz és szilajság egyesül mozdulataiban eredetiséggel és könnyed eleganciával. Vegyük hozzá, hogy birtokában van az előadó és alakító művészet minden titkának, hogy pompás, itt-ott merész, de soha sem izléstelen öltözékei bámulatba ejtik a közönséget, ennyi előnnyel lehetetlen volt röpke két év alatt az ország egyik legelső művésznőjévé nem emelkednie.

Lotti ezredeseiben természetesen folytonos ünneplés tárgya volt megint úgy vasárnap, mint hétfőn este. A híres Fregoliádák különösen viharos tetszést keltettek; nekünk azonban éppen e leghíresebb alakításának leghatásosabb része: a kaczagó jelenet tűnt fel gyöngének. Olyan erőltetett ideges valami volt a kaczagása, hogy Krasznay mókái kelletek hozzá közvetítő médiumnak.

Most végre általában jó partnereket kapott Fedák Sári a nagyváradi művészekben is. Ismerjük őket e szerepeikben, de ezuttal ismét ki kell emelnünk Krasznay pompás színigazgatóját, mint a darab egyik fénypontját. Sok derűtliséget keltettek Bérczi Gyula és Szathmáry Árpád is.

Hiszszük, a közönség nem fogja sokáig elfeledni az estéket. Viszont remélhetőleg Zsazsa sem fog az itteni tüntető lelkesedésről megfeledkezni s nem Isten hozzádot mond ma Nagyváradnak, hanem csak a Viszontlátásig! búcsuzik.

*

Még egyet. Kellemetlenül hatott vasárnap este a karzati bő torkok örökösön sipítózó »hogy vót«-ja. A kik egy hónapban egyszer mennek két hatosért a kakasülőre, igyekeztek legalább mindenik hatosért egyszer-egyszer végigélvezni a formás kis bokák magas Cóit.

Dr. K. A.

Érdekes repriz. Boccaccio reprizére készül a Szigligeti-színház operett személyzete. Az operett czimszerepét Amon Margit játssza. Fiamattát Bilkey Irén, a szintársulat új szubrettje játssza.

Kurucz Feja Dávid premierje. Fényes Samu hatalmas drámájának, *Kurucz Feja Dávid*-nak ma, kedden este lesz a bemutató előadása. Az érdekes premierre nagy gondal, lelkesedéssel készül el a szintársulat drámai személyzete. A darab czimszerepét Szarvasi Sándor kreálja. Az összes jelesebb drámai erők nagyobb szerepet játszanak a nagyhatásokra csinált kurucz drámában melynek — a próbák-ból ítélve nagy sikere lesz Nagyváradon.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 218.

Pótbérlet 16.

Ma kedden, 1902. május 6-án

Kurucz Feja Dávid.

Dráma.

SZEMELYEK:

Feja Dávid, Kassa főbírája	—	Szarvasi Sándor
Fejáné, az édesanyja	—	Somogyiné
Judit, Feja felesége	—	E. Kovács M.
Böske, a huga, árva	—	H. Novák Irén
Gábor lantos	—	Tóth Elek
Ráskainé	—	László Irén
Petneházi Dávid kuruczvezredes	—	Kovács Lajos
Esze Tamás, szegény legény	—	Bognár János
Karaffa Antonio, főgenerális	—	Peterdy S.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölve 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre váthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A tengerészeti szerződés.

Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. 12.

— Például agyhártyagyulladásban? — kérdezte a lord, gyors, kutató pillantást vetve Holmesre.

— Azt nem mondtam! — válaszolt ez rendíthetetlen nyugalommal. — De nem szabad a lord a drága idejét tulságosan igénybe vennem; engedelmével ajánljuk magunkat.

— Kivánom, hogy nyomozása a legjobb sikerrel járjon, s a bűnöst, bárki is legyen, utólrje méltó büntetésre! szolt a lord, miközben az ajtóig kísért bennünket.

— Derék uri ember! — szolt Holmes, mikor leérkezünk az utcára, — de nehéz dolga lesz, aligha fogja állását megtartani. Nem gazdag és nagyon sokat kívánnak tőle. Bizonyosan te is észrevetted, hogy talpalt cipőt visel. — No, de most nem akarlak tovább is elvonni a hivatalodtól, Watson. Ma ugyszólván már semmit sem csinállok, kivéve, ha választ kapok az egyfogatu hirdetésemre. De nagyon lekötölez-

nél, ha holnap reggel ugyanebben az időben megint elkísérné Wokingba.

Igy hát másnap reggel megint együtt utazunk Wokingba. Semmi sem derült ki, nyom nem mutatkozott s a Holmes hirdetésére sem akadt jelentkező. Ha Holmes akarta, olyan ridég, mozdulatlan arcot tudott vágni, mint egy rézbőrű indián; most is lehetetlen volt kiolvasnom arca vonásaiból, vajjon a dolgok állása kielégíti-e őt vagy sem. Amennyire emlékszem, beszélgetésünk Bertillon kitűnő mérőműszeréről folyt. Holmes lelkes szavakkal dicsekedte a francia tudós érdemeit.

Védenczünket hű ápolónője társaságában találtuk, de ma sokkal jobb színe volt, mint az előtte való napon. Belépésünkkor fölkelt a díványról és élénken üdvözölt bennünket.

— Mi hirt hoz számomra? — kérdezte izgatottan.

— Mint előrelátható volt, semmit! — válaszolt Holmes. — Beszéltem Forbes-szel, meglátogattam az őn nagybátyját és tudakozódtam mindenfelé, a hol csak valamit reméltem.

— Tehát még nem mondott le a sikerről? — Egyáltalán nem.

— Hála Isten! csak hogy ezt hallom! szölt Harrison kisasszony. — Ha lesz türelmünk és nem adjuk föl a reményt, akkor az igazság végül mégis csak ki fog derülni.

Mikor leültünk, Phelps is visszadől fekvőhelyére és így szölt:

— Mi tehát többet közölhetünk önökkel, mint önök velünk!

— Ugy — ezt már szeretem.

— Kalandom volt ma éjjel, melynek meg lehetőszen rossz vége is lehetett volna.

Arcza nagyon elkomolyodott és szeméből valóságos rettegés látszott ki.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, május 5. A király ma hosszabb magánkihallgatáson fogadta Széll Kálmán miniszterelnököt. (M. T. I.)

A trónörökös londoni kísérete.

Bécs, május 5. (Saját tud. távir.) Ma este félhivatalosan meg lett erősítve, hogy *Ferencz Ferdinánd* londoni kíséretében változás nem történt. — A trónörökös ugyanis ő Felségét fogja képviselni, s utazásának semmi politikai háttere nincs.

Ez alkalommal írja a »Berliner Tagblatt«, hogy *Ferencz Ferdinánd Pétervárott* kinyerte az orosz czár beleegyezését, hogy Ausztria és Magyarország Albániát okkupálhassa.

A féltékeny hercegnő.

Budapest, május 5. (Saj. tud. táv.) Rómából jelentik, hogy *Massimó* hercegné ma reggel a Tiberisbe ugrott. Tettének oka a féltékenység. Észrevette ugyanis az utóbbi időben, hogy férje teljesen elhanyagolja, s idegen hölgyek oldala mellett keres vigasztalást.

Vilma királynő állapota.

Loo, május 4. Vilma királynő ma este 6 órakor Roosenstein tanár, Roessnig dr. és más orvosok segédkezése mellett *idétlenül szült*. 8 órakor az orvosok még a királynő körül furdasztak, a kinek nagy fájdalmai vannak. Este 11 órakor a királynő állapota kritikus volt. A szülés, a mely operáció segítségével történt, több óra hosszat tartott. Reggel a királynő még élt.

A New-York főpinczére.

Budapest, május 5. (Saj. tud. táv.)

Wallburg Ernő délben elfoglalta a főpinczéri állást a New-York kávéházban. Első vendége *Solymossy*, a Népszínház tagja, főhercegi koronára czélozván, 11 korona borraivalót adott neki. Második vendége *Kömley*, szintén színész: *ötöt*. Délután 4 órakor a sok járástól megfájult a lába, leült. Hosszabb ideig pihent. Fekete frakkban rendkívül előkelő alak, szakasztott mása apjának, *Ernő* főhercegnek; még hatalmas bajusza is ugyanaz. Este óriási közönség lepte el a kávéházat, gyönyörködve az új főpinczérben.

Bártfa lángokban.

Eperjes, május 5. Vasárnap délben 12 órakor Bártfa városa kigyuladt. A nagy szélben 200 ház égett le. Az eperjesi tűzoltóság és katonaság külön vonaton ment ki a tűz színhelyére. Estére megszűnt a tűz, a mi a bártfai vasut tűzoltóságának érdeme. Sok ház porig égett, köztük a híres Hölzel-féle fafaragó műintézet, a mely a bártfai dóm belső munkálatait végezte. A dóm és a városháza éppen maradt, de leégett a járásbíróház, a plebánia és a pár nappal ezelőtt ünnepiesen felavatott postapalota.

A reménytelen szerelem halottja.

Budapest, május 5. (Saj. tud. táv.) *Tarján Alma* hölgy orvosnövendék ma reggel megmérgezte magát. Meghalt. Tettének oka reménytelen szerelem.

A ki inkognito rendelkezik.

Budapest, május 5. (Saj. tud. táv.) Ma reggel egy teljesen ismeretlen uri ember jelent meg néhány munkással a Rottenbiller-utczában s állandó rendőri felügyelet alatt a községi iskola előtt 200 négyszögmeternyi területen felszedte a fa burkolatot. A felszedett anyagot kocsikra rakva elvitette. Az eset óriási feltűnést keltett s most nagy ügybuzgalommal kutatja a rendőrség az ismeretlen rendelkező urat.

KÖZGAZDASÁG.

Balogh Jenő és Társa

Tőzsdéi jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, május 5.	
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.
Káposzta, repce, szeg.	96

Értéktőzsdé.

Budapest, május 5.	
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. május 5-én.	
Magyar aranyjáradék 4%	120.—
Magyar koronajáradék	97.65
Magyar vasuti köcsön aranyban 4 1/2%	121.—
Magyar vasuti köcsön ezüstben 2 1/4%	100.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.60
Itáimérségi jog megváltási kötvény	100.65
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	97.—

Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszszabályozás sorsjegyek köcsön	162.50
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	120.50
Osztrák járadék aranyban	99.40
Osztrák korona járadék	158.50
Osztrák államsorsjegyek	15.95
Osztrák magyar bank részvény	682.50
Magyar hitelbank részvény	667.—
Osztrák hitelintézet részvény	95.40
Párisi vista	13.07
20 frankos arany (Napoleonkor)	117.80
Németbirodalmi mátk	240.87
London vista	23.44
20 márkás arany	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Nagypiacz-téren

f. hó 12-től fogva csak rövid ideig lesz látható a *norvégiai halászat* és az

óriási czethal

kiállítás.

A czethal a világ legnagyobb emlős állata 21 m. hosszú, 366 cm. magas, 355 sulyu. Kifogták 1900. aug 1-én a Spitzbergák és a Medve-szigetek között. A fogásnál 75.000 klg. sulya volt, a legnagyobb czethal, melyet eddig fogtak.

Külön kiállításban

láthatók: 21 ragadozó és mélylátó praeperált hal, szerszámok a fogáshoz, ugyanint tengeri szigonyok. Magyarázatok mindig tartatnak.

Nyitva naponta reggel 9 órától este 6 óráig.

Megnyílik csütörtökön, május 8-án és tart május 12-ig.

Belépti-díj 40 fillér, gyermekeknek és katonáknak örmesterig 20 fillér. Iskolák és egyetek kedvezményben részesülnek.

Kiváló tisztelettel:

Az igazgatóság.

Megóvás végett

a nyári idényre szörmeárut, valamint szőnyeget, függönyöket, ruhá-neműeket kezesség mellett elvállalok

AUSLÄNDER S.

Telefonszám 344.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindennemű alakításokat és javítást elvállal.

Telephon 409. szám.

160.

ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesíti a n. é. közönséget, hogy tulhalmozott raktára miatt **színes selymeket, napernyőket és selyem blousokat** mélyen reducált árban ki-árusít. Mindenki saját érdeke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő cikkek nevezetesen gyönyörű francia batistok, a legújabb fekete és színes ruhakelmék, különlegességek batist-blousok és divatövekben, valamint női fehérenemű, vászon- és asztalneműek ösmert »szolid szabott árakban« kaphatók.

A KI AKAR

legújabb divatu női ruhaszöveteket, delain, karton, vászon, chiffon és mindennemű női divatáru cikket

olcsón és jól vásárolni,

az látogassa meg az »Amerikai áruházat« FŐ-UTCZA, BAZÁR- (SZINHÁZI)-ÉPÜLET — minden vevő a ki 10 forintért (habár részletekben is) vásárol, egy

életnagyságú fénykép

nagyobbitást papir kerettel ellátva 1 forint 50 krajczárért kap.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körut 21. szám.

561—902. T. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajthatónak Jován János végrehajtást szenvedett elleni 48 kor. lőke kövtelezés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a belényesi kir. járásbíróóság területén levő Varosány községben fekvő a varosányi 63. sz. tkvben A. I. 134., 135., 280., 454., 485., 662. hrsz. alatt foglalt ingatlanra, a 5. rsz. a. legelő illetőségre, a C. 1. rdsz. a. özv. Jován Jánosné javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben tartása mellett az árverést 1885 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi május **nő 17. napján délelőtt 9 órakor** Varosány községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%,-át vagyis 188 kor. 50 fillért

készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Belényesen, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, 1902. évi február hó 1. napján.

Lukács,

kir. albiró.

171.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.

(Weisz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leg-
lelkiismeretesebben és mindenkor a m. t. közön-
séget teljesen kielégítőleg készítettnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényel-
mesebb czipők állítatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan esz-
közöttetnek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt
kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész.

Beczky Lajos

Nagyvárad,

Szent László-tér

«A menyasszonyhoz.»

Napernyők- és

és

blouzokból

óriási választék feltűnő olcsó
árban.

**Függönyök, ágyterítők, mosókelmék,
szövetek, harisnyák, nyakkendők.**

Elismert legjobb minőségű

férfi- és női kész fehéreneműkből

nagy választék, jó áruk legolcsóbb áruk
mellett.